

Nemzeti Adó-
és Vámhivatal

15 éves a KAIG

VII. kerület, Dob utca 75-81.

Főigazgatói ajánlás

„Jusson eszedbe: ha egy munka megéri, hogy csináld, akkor azt is megéri, hogy jól csináld.”

Ruth Rendell

Tisztelt Olvasó!

Tisztelettel ajánljuk az Olvasó figyelmébe a Kiemelt Adózók Adóigazgatósága megalakulásának 15 éves évfordulójára készült kiadványt.

Az elmúlt 15 évben minden erőnkkel azon dolgoztunk, hogy jó eredményeket elérve, hatékonyan, szolgáltató adóhivatalt teremtve végezzük a munkánkat. Az elért sikerekért köszönettel tartozunk adózóinknak is, hiszen jogkövető magatartásuk, a korrekt együttműködés, a közös gondolkodás mind hozzájárult a jó teljesítményhez és az új igények előremutatnak, segítették szervezetünket a fejlődésben.

1996-ot írunk, amikor a főváros és Pest megye legnagyobb adózóival megalakult a Kiemelt Adózók Igazgatósága, a KAIG. A szervezet létrehozása fontos és jelentős lépés volt a magyar adóigazgatás és az adóhivatal életében. Az elmúlt 15 év tapasztalatai, a pozitív visszajelzések megerősítették, hogy ez jó döntés volt, létrehozása, működése sikeresnek bizonyult.

Az adóhivatal életében sok változás követte egymást, folyamatosan új helyzetek között kellett teljesíteni az egyre növekvő elvárásokat. A változások a mi adóigazgatóságunkat sem kerültkék el, amelyekre igyekeztünk rugalmasan reagálni, így örömmel mondhatjuk, hogy a kisebb módosításokat leszámítva sikerült megőriznünk az alapkonceptiót, a nagy adózók elkülönült igazgatóságon való kezelését.

Fenti rövid bevezető után, abban a reményben ajánlom a kiadványt a Tisztelt Olvasó számára, hogy érdekes és méltó összefoglalását tartalmazza az elmúlt 15 évnek, melyre érdemes visszatekinteni.

dr. Somos Katalin
főigazgató

XI. kerület, Bartók Béla út 156.

Köszöntő

Tisztelt Olvasó!

Szeretettel köszöntjük a Kiemelt Adózók Adóigazgatósága fennállásának 15. évfordulója alkalmából.

Az eltelt 15 év egy szervezet életében jelentős idő, de egyúttal jó alkalom is arra, hogy számba vegyük és megidézzük az elmúlt időszak történéseit, legemlékezetesebb állomásait, melyeket munkatársainkkal és adózóinkkal együtt éltünk át, hajtottunk végre. A magyar adóigazgatás történetében nemcsak jelentős szervezeti változások történtek az elmúlt 15 évben, hanem a szervezeti átalakulásokkal párhuzamosan az ellenőrzés stratégiája és az alkalmazott eljárások, módszerek is folyamatosan megújultak, megújulnak. A változtatások szükségességét az adóbevételek felügyeletének biztosítása indokolta.

A megtett erőfeszítések célja a kor követelményeinek, a jogszabályi feltételeknek megfelelő, nemzetközi szinten is előremutató megoldásokat alkalmazó szakmai alapokon szervezett, korrekt, szolgáltató adóhivatal megteremtése.

Az elektronikus közigazgatás kialakításában élenjáró szerepet töltött be adóigazgatóságunk az illetékességi körünkbe tartozó adózók segítő közreműködésével. Ma már történelem az a fejlődési folyamat, ahogyan az 1997 júliusában tesztjelleggel a KAIG-on bevezetésre kerülő első elektronikus adóbevallás rendszertől a chipkártyás rendszeren keresztül eljutottunk a mai formájában interneten, az Ügyfélkapun keresztül működő, széles körben elérhető, folyamatosan bővülő szolgáltatás elérését biztosító rendszerig.

Áttekintésünk célja, hogy adóztatási tevékenységünk, az elért eredményeink bemutatásával hiteles képet adjunk elvégzett feladatainkról, és ezen keresztül szemléltessük az ország legnagyobb adózóinak a gazdaságban és a költségvetési bevételek alakulásában betöltött szerepét.

Moór Dávidné
igazgató

Bevezető

2011-ben ünnepeltük a Kiemelt Adózók Adóigazgatósága (KAIG) fennállásának 15 éves évfordulóját. Az adóigazgatóság 1996. február 1-jén kezdte meg működését Budapesten, a XI. kerület Bartók Béla út 156. szám alatti székházban. Ekkor hazánkban is megvalósult az a – nemzetközi gyakorlatban elfogadott – célkitűzés, hogy a legnagyobb adózókra specializá-

lódott szervezeti egység útján, a közvetlenebb kapcsolatnak köszönhetően koncentráltan legyen biztosítható az adóigazgatási feladatok hatékony ellátása.

Az évforduló alkalmából felidézük az elmúlt másfél évtized legfontosabb történéseit, visszatekintünk az elvégzett feladatokra, az elért eredményekre, a megvalósult fejlesztésekre.

A NAV Kiemelt Adózók Adóigazgatóságának létrejötte és szervezeti felépítésének változásai

Az APEH Pest megyei és Fővárosi Kiemelt Adózóinak Igazgatósága 1996-ban történt létrejöttével egyidejűleg a korábbi Fővárosi Igazgatóság három részre vált szét: Dél-, Kelet- és Észak-budapesti Igazgatóság néven. Az átszervezést több évig tartó előkészítő munka előzte meg. Szükségességét az indokolta, hogy a főváros adóigazgatási szervezetében működési és irányítási nehézségek jelentkeztek a folyamatosan növekvő adóztatási feladatok következtében, ugyanakkor a rendelkezésre álló erőforrások nem bővültek azonos mértékben.

A KAIG a főváros és Pest megye legnagyobb adózóinak elsőfokú adóztatási feladatait látta el. A legnagyobb adózók külön kezelésének célja az állami költségvetés adóbevételeinek mintegy egyharmadát befizető, úgynevezett virilisták megkülönböztetett figyelemmel kísérése volt. Ez nem jelentett plusz jogosítványokat az adózók számára, mivel az adótörvények mindenkire egyaránt és azonosan értelmezendők.

A nagy adózók hatékony adóztatása, ellenőrzése másfajta felkészülést, munkamódszereket igényelt a kiemelt adóalanyokkal foglalkozó munkatársaktól. Külön figyelmet kellett fordítani arra, hogy az ügyfelek jobb kiszolgálásával, gyakoribb ellenőrzésével, a tartozások azonnali beszedésével a jelentősebb adóhátralékok elkerülhetők legyenek. A cél az volt, hogy a költségvetési bevételek biztosítása elsősorban jogkövető magatartásra való ösztönzéssel történjen, és az ügyintézés partnerkapcsolati formában valósuljon meg.

Ebben az időszakban a KAIG szervezeti felépítésére a szakmai profil szerint elkülönülő blokkrendszerű struktúra volt jellemző. Tevékeny-

ségét az igazgatóság kezdetben 141 fő engedélyezett létszámmal végezte, majd a feladatok növekedésével a 2000. évi járulékintegráció idején már 195 fővel látta el az időközben megváltozott szakmai igényekhez igazodó adóztatási feladatokat. A feltöltöttség általában 98-99%-os, a felsőfokú végzettségűek aránya 72%-os volt.

Az adóhivatal szervezetében, tevékenységében a 2007-es év újabb változásokat hozott. A korábban megyei igazgatóságokból hét regionális igazgatóság jött létre (a területi statisztikai régióknak megfelelően). Ugyanakkor 2007. január 1-jétől az adóigazgatóság új néven – Kiemelt Adózók Igazgatósága – országos illetékességű elsőfokú adóhatósággá vált, a jogelőd igazgatósághoz képest új szervezeti egységekkel és feladatokkal bővült. A KAIG-hoz kerültek mindazok az elsőfokú adóhatósági feladatok, melyek országos illetékességet igényeltek,

Az **Adó- és Járulékügyi Blokk** szervezeti egységei ellátták az adózás szervezésével kapcsolatos teendőket, a bejelentkezés, bevallás, adókönyvelés, az információs rendszer ügyviteli folyamatának kialakítását, az ügyfélszolgálat biztosítását, az adóalany nyilvántartást, az adóeljárás, a hátralékbeszedési és a fizetéskönnyítési feladatokat.

Az **Ellenőrzési Blokk** alapfeladata volt az igazgatóság illetékességi körébe tartozó adóalanyi körben az adó- és hatósági ellenőrzések lefolytatása, az ellenőrzések realizálása (elsőfokú határozatok kiadása, szankciók érvényesítése stb.), a fellebbezések felterjesztése, valamint cél- és témavizsgálatok végzése. Továbbá más megyei igazgatóságtól érkező megkeresések alapján kapcsolódó vizsgálatokat folytatott le. Az ellenőrzési tevékenységet elsősorban az a törvényi kötelezettség határozta meg, miszerint a legnagyobb adóteljesítményű adózókat ekkor legalább kétévenként valamennyi adónem vonatkozásában le kellett vizsgálni.

A **Működtetési Blokk** szervezeti egységei átfogó jellegű, funkcionális feladatokat végeztek. Biztosították a működés személyi és tárgyi feltételeit, törvényességi ellenőrzéseket, belső és külső jogi koordinációt folytattak, gondoskodtak az igazgatóság és a szakmai blokkok tevékenységének koordinált működéséről, valamint ellátták az elemző és információszolgáltatási tevékenységet.

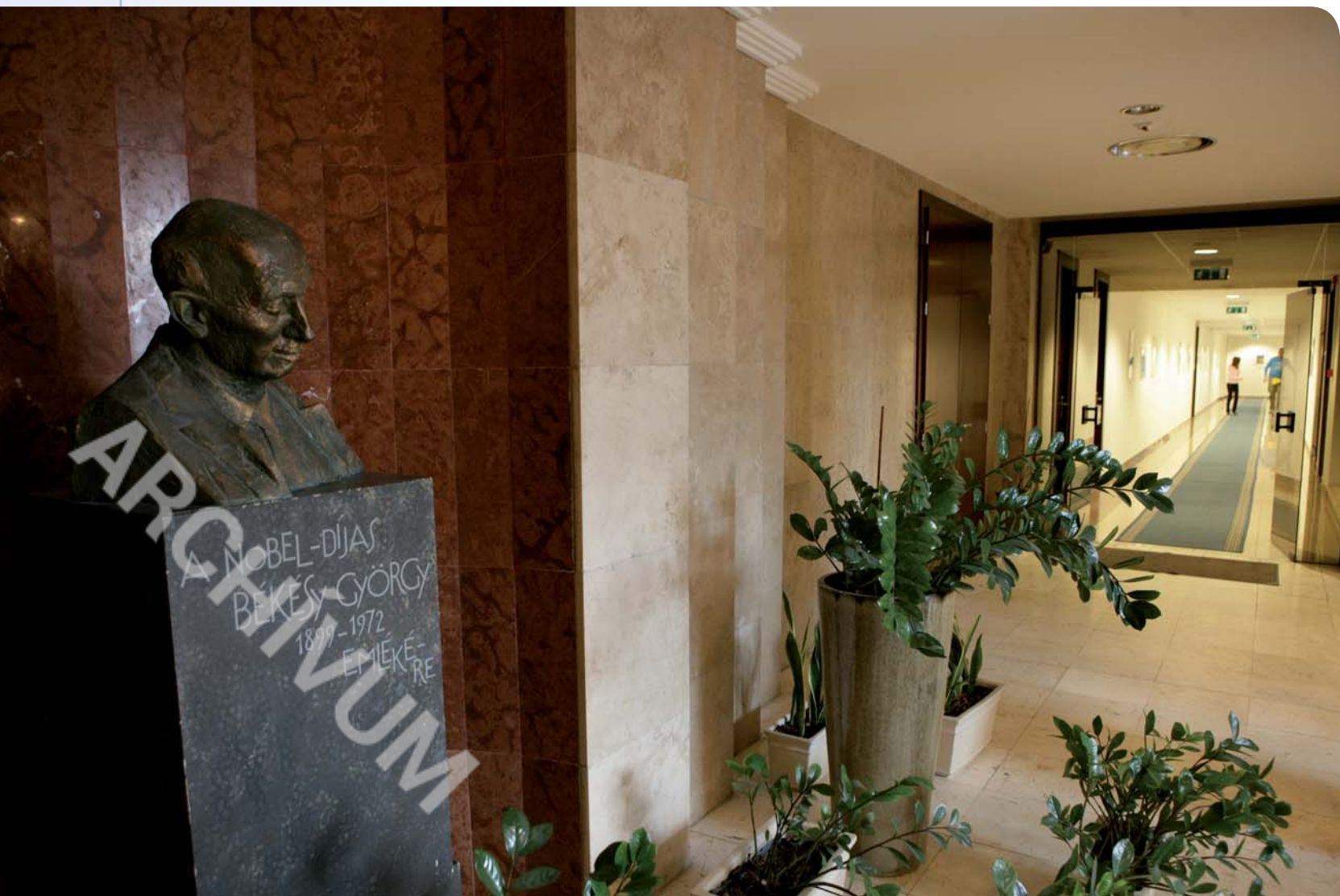
Az igazgatóság tevékenységének sarokpontjai a törvényesség szigorú betartása, a korszerű számítástechnikai háttér és az ügyfélcentrikus szemléletmód voltak.

így jogszabály alapján a kiemelt adózóknak minősülő és a kizárólagos illetékességi körbe tartozó adózók adóztatási feladatainak ellátása, valamint az adóhivatal elnöke által elrendelt központosított ellenőrzések elvégzése, és a különös hatáskörbe tartozó adózókkal kapcsolatos ügyek intézése. Ezeket a feladatokat három – szakigazgatók által irányított – szakterület: a Kiemelt Adózók Szakterülete, a Központosított Ellenőrzések Szakterülete és a Kizárólagos Illetékességi Szakterület látta el. Az igazgatóság működtetését közvetlen igazgatói irányítású önálló osztályok biztosították. A szervezeti és feladatváltozás következtében 2007 áprilisától a kibővült apparátus elhelyezésére a Budapest, VII. kerület Dob utca 75-81. szám alatti székházban került sor.

2010. október 1-jétől a KAIG a Kiemelt Ügyek és Adózók Főigazgatóságának (KAFIG) szervezetében folytatta munkáját. A Főigazgatóság – az APEH 2010. október 1-jétől megvalósult három-

szintű szervezet kialakításának részeként – az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatalról szóló jogszabály módosításáról rendelkező 241/2010. (IX. 24.) kormányrendeletben foglaltak alapján jött létre. A KAIG a Főigazgatóság keretein belül, önálló igazgatóságként látja el az elsőfokú adóztatási feladatokat. Míg a Főigazgatóság koordinálja, felügyeli és értékeli az igazgatóság szakmai munkáját, együttműködik az igazgatóság szervezeti egységeivel.

2011. január 1-jével – az APEH és a Vám- és Pénzügyőrség integrációjával – létrejött a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV), mely kormányhivatalként működik. A két korábbi szervezet megszűnésével egyidejűleg e szervezet keretei közé került az állam adóhatósági, vámhatósági és – törvényben meghatározott bűncselekmények esetében – adónyomozati tevékenysége. A NAV létrejöttével a Kiemelt Adózók Adóigazgatósága (KAIG) a Kiemelt Ügyek és Adózók Adó Főigazgatóságának szervezetében és irányítása mellett folytatja tovább tevékenységét.

A KAIG adózói körének változása, összetétele

A kiemelt adózóvá válás feltételeit 1996–2002. között törvényi szabályozás határozta meg, ekkor a nettó árbevétel és a nettó adókötelezettség volt a számítás alapja. 2003-tól a nettó adókötelezettség helyébe az adóteljesítmény-számítás került, a számítás módját és az értékhatárt ekkortól már PM rendelet határozta meg. A jelenleg, 2011-re érvényes bekerülési paramétereket NGM rendelet írta elő.

Az adózók száma az évek alatt alapvetően a paraméterek függvényében változott. Egy 2007 decemberében hatályba lépett kormányrendelet azonban a KAIG kizárólagos illetékességébe

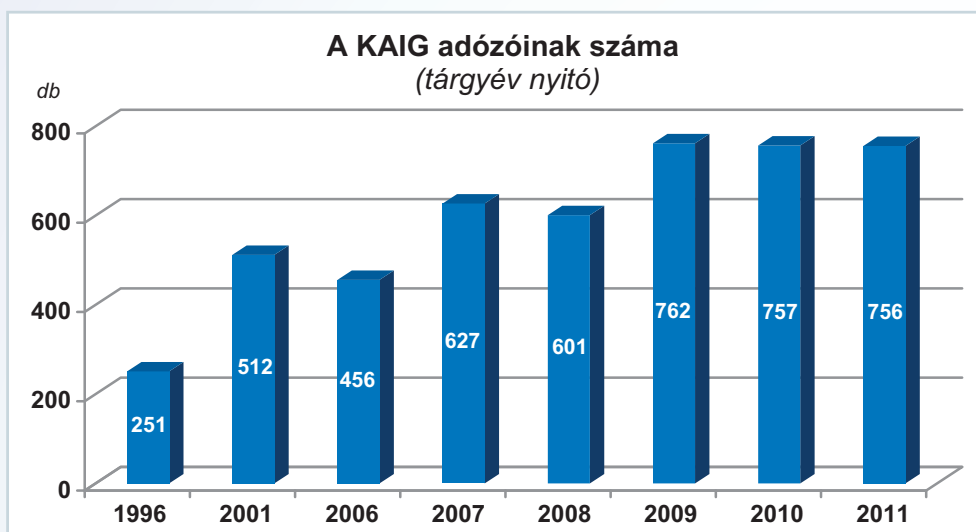
utalta a csoportos adóalanyisággal kapcsolatos eljáráson és a csoportképviselő által képviselt áfacsoport adóügyein kívül valamennyi csoporttag összes adóügyét is. Ennek hatására az adózók száma jelentősen megnövekedett, illetve a kiemelt adózók fogalmától jelentősen eltérő adózók is bekerültek az igazgatóság adózói körébe. Emiatt a KAIG kormányrendelet-módosítási javaslatot kezdeményezett, melynek eredményeként a csoporttagok általános forgalmi adón kívüli adóügyei 2009. évtől visszakérültek az illetékes igazgatóságokhoz, és ezt követően már csak a csoportképviselők, illetve azon csoporttagok adóügyei tartoz-

A kiemelt adózóvá válás feltételei

millió Ft-ban

Vállalkozás típusa	1996-1997	1998-1999	2000-2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Vállalkozásokra vonatkozóan													
– nettó árbevétel	4 500	6 000	9 000	11 000	11 500	–	–	–	–	–	–	–	–
– nettó adókötelezettség	300	300	450	1 200	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– fogyasztási adó	100	100	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– áfa-visszaigénylés	300	300	450	1 200	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– adóteljesítmény*	–	–	–	–	1 800	1 600	1 600	2 000	2 200	2 200	2 700	2 750	3 000
Bankok, biztosítók	paraméter nélkül			csak Rt. forma									
Egyéb pénzüintézetek													
– nettó adókötelezettség	180	180	350	700	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– adóteljesítmény*	–	–	–	–	1 800	1 600	1 600	2 000	2 200	2 200	2 700	2 750	3 000
Naptári évtől eltérő üzleti évet választó adózók													
– adóteljesítmény	–	–	–	paramétertől függetlenül	1 700	1 600	1 600	2 000	2 200	2 200	2 700	2 750	3 000

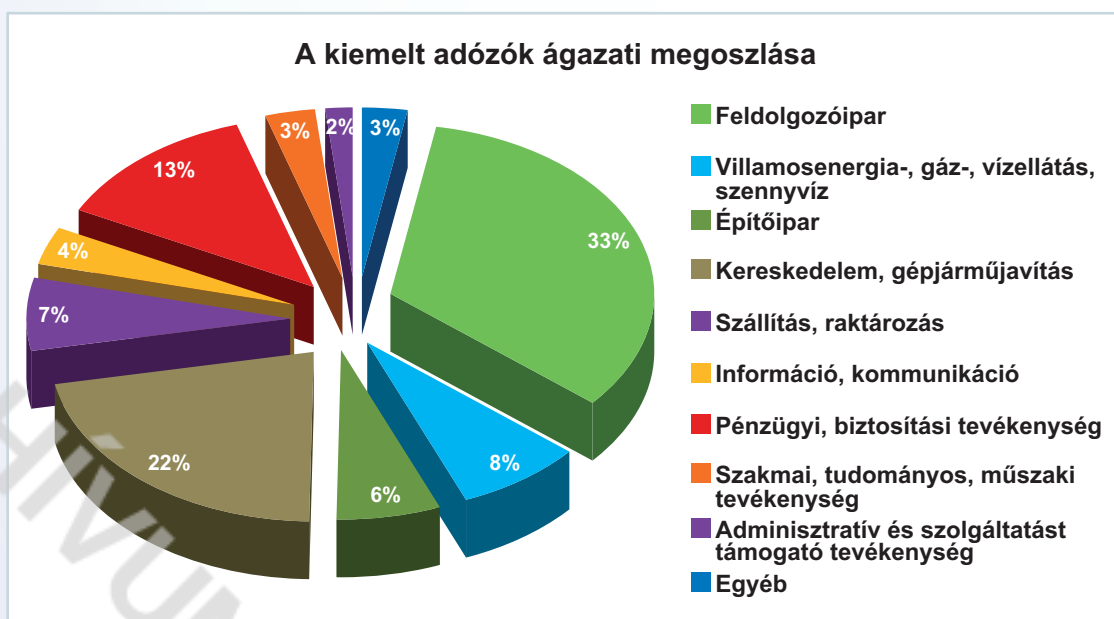
* Megjegyzés: 2003. január 1-jétől a nettó adókötelezettség helyébe az adóteljesítmény fogalma került.

tak a KAIG-hoz, akik az illetékességi szabályok alapján eredetileg is a kiemelt adózókhoz tartoztak. A kiemelt adózók számának működési forma szerinti, valamint nemzetgazdasági ágankénti megoszlása az utóbbi években hasonló arányokat mutat. A 2011. évi adatok alapján a működő adózók 46%-a részvénytársasági formában (Nyrt., Zrt.), 54%-a korlátolt felelősségű társasági formában (Kft.) végzi tevékenységét.

A kiemelt adózók ágazati megoszlását tekintve szám szerint a legtöbben, arányában az összes adózó szinte egyharmada a feldolgozóiparban végzi tevékenységét. A második legnagyobb csoport a kereskedelem, amelybe az adózók 22%-a tartozik.

Számottevő még a pénzügyi és biztosítási tevékenységet végző cégek köre, mely 13%-os arányt képvisel.

A KAIG adózóinak fontosabb gazdasági jellemzői és azok változásai

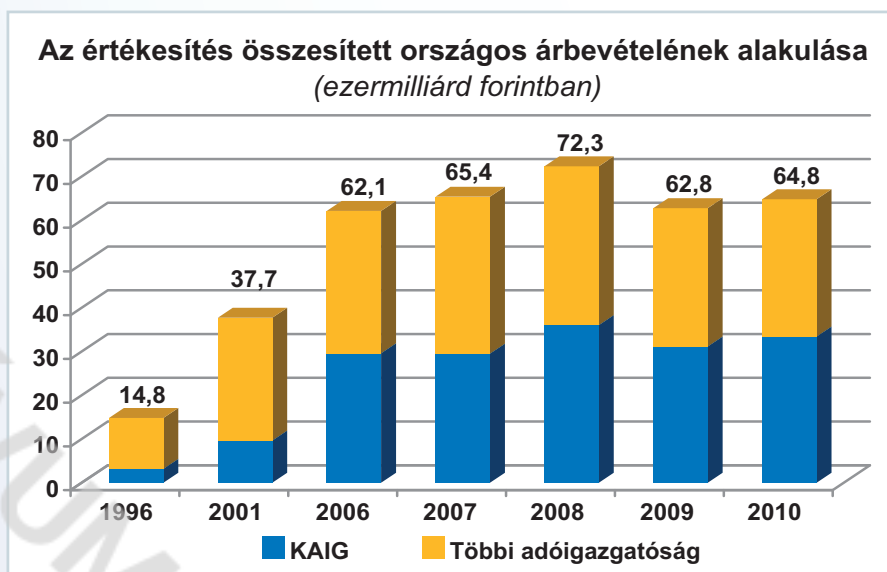
Az értékesítés nettó árbevétele az igazgatóság megalakulása óta megtízszereződött, 3,2 ezermilliárd Ft-ról 33,2 ezermilliárd Ft-ra növekedett. A növekedés üteme az országos átlaghoz képest kétszeres intenzitást mutat, amely egyrészt gazdasági okokra, úgymint forgalomnövekedés, árváltozás, inflációs hatás, másrészt a 2006-os gazdasági évről benyújtott bevallások miatt az országos illetékességnek megfelelően az adózók számának növekedésére vezethető vissza. A változások hatására a KAIG országos árbevételhez való hozzájárulása a kezdeti 21,5%-ról napjainkra közel 50%-ra emelkedett.

Az adózók közül 104 cég tartozik az igazgatósághoz a megalakulás óta, többek között a legnagyobb feldolgozóipari, közszolgáltató és távközlési cégek. Ennek az úgynevezett „törzsgárdának” az árbevétele adja még ma is a KAIG-hoz tartozó adózók vállalkozási bevételeinek mintegy 36%-át.

A kiemelt adózók árbevételének mintegy kétharmada területileg a közép-magyarországi régióból származik, egyharmada pedig – az országos szervezetté alakulást követően – más régiókból.

A nettó árbevétel ágazati alakulásában, az országoshoz hasonlóan, a feldolgozóipar és a kereskedelem részesedése a legjelentősebb. Az egyes ágazatok bevételein belül, pl. kőolaj-feldolgozás, energiaszolgáltatás, gyógyszeripar, posta, távközlés, kiemelkedő arányt képviselnek a KAIG adózói. A vasúti és közúti közlekedés legjelentősebb hazai vállalatai mellett kiemelkedő árbevételt realizáltak még az igazgatóság illetékességi körébe tartozó, látványosan fejlődő mobil- és internetszolgáltatók is.

A kereskedelmen belül a legnagyobb áruházláncok, a barkács- és híradástechnikai áruházak, a gépjármű-kereskedők, illetve a pénzügyi szektorból az ország szinte valamennyi jelentős

pénzintézetének és biztosítójának a bevétele is itt jelenik meg.

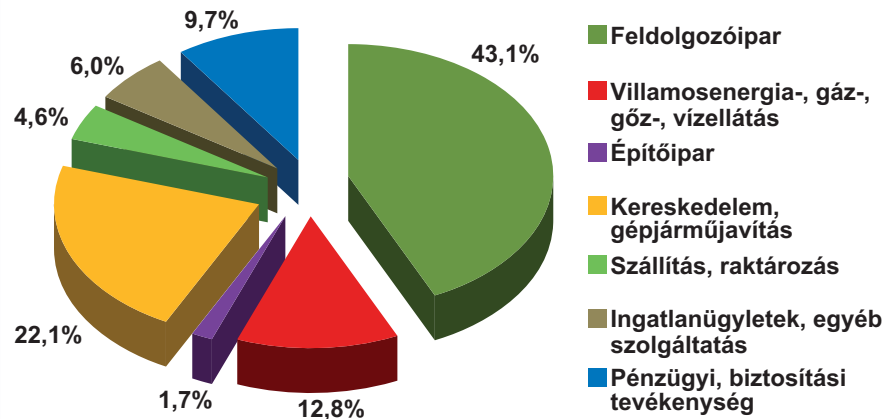
Napjainkban a KAIG adózóinál az értékesítés nettó árbevételének 38%-a kivitelből származik. A kimutatott exporthányad nem volt mindig ilyen magas. A vizsgált tizenöt év időszakának első tíz évében 17 és 20% között mozgott, majd a 2006. gazdasági évtől a kivitel már 38-42% közötti arányt képviselt. Az exporthányad növekedésében – az országossá bővülő szervezet révén – az igazgatóság-hoz kerülő két legnagyobb exportőr gépjármű- és híradástechnikai összeszerelésből származó bevételek súlya hozott jelentősebb változást, mivel értékesítésük szinte teljes egészében külföldre történik. Az exporthányad növekedése következtében a KAIG adózói bonyolítják a magyarországi kivitel 65%-át.

Az elmúlt tizenöt évben az adózás előtti eredmény az árbevétellel párhuzamosan, dinamikusan emelkedett, így a százmilliárdos nagyságrend ezermilliárdosra növekedett. Nagyarányú eredménycsökkenés csak a 2008-as gazdasági évben volt tapasztalható, mely a következő két év eredményei alapján átmenetinek bizonyult. Az igazgatósághoz tartozó vállalkozások 65-70%-a az

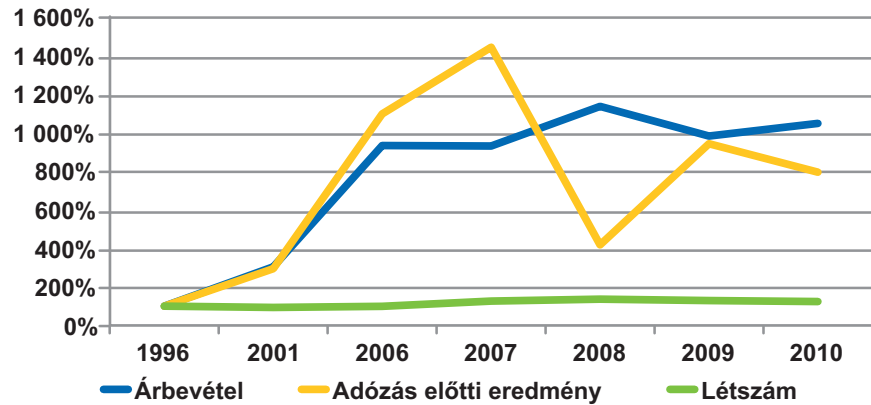
elmúlt években nyereséges volt, és az összesített eredmények elérik a nemzetgazdaság adózás előtti eredményének a felét.

A kiemelt adózók foglalkoztatták az elmúlt 15 évben a vállalkozások létszámának 17-18%-át, illetve az országos szervezetté válást követően 22-23%-át, ami jelenleg közel félmillió munkavállalót jelent. A kiemelt adózói körben a létszám lassú és folyamatos néhány százalékos csökkenést mutat. A 2007. évet követő foglalkoztatotti létszámnövekedés az országos szervezetté válásból eredően az adózók számának bővüléséből ered. Ez a nagyobb létszám azonban az ágazati átrendeződések ellenére – pl. kereskedelmi áruházláncoknál az utóbbi öt évben 45%-os létszámnövekedés volt – fokozatos csökkenést mutat.

A 2010. évi nettó árbevétel ágazati megoszlása

A KAIG-hoz tartozó adózók árbevételének, eredményének és a foglalkoztatottak létszámának változása 1996. évhez viszonyítva

Az átlagon felüli mértékben megnövekedett bevételek és eredmények hasonló dinamikájú emelkedése a létszámra vetített fajlagos teljesítményekben is kiugró hatékonyságot mutat a kiemelt adózói körben. Az egy főre jutó árbevétel és adózás előtti eredmény az utóbbi években többszöröse a területi igazgatóságok átlagának.

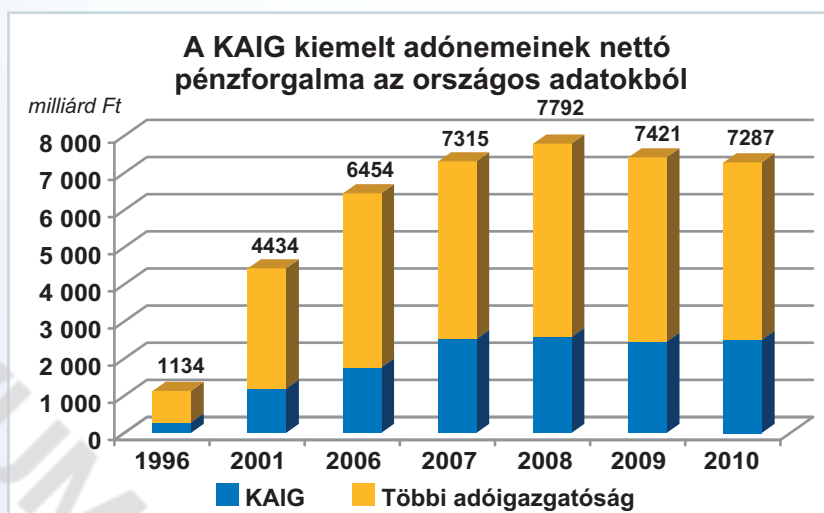
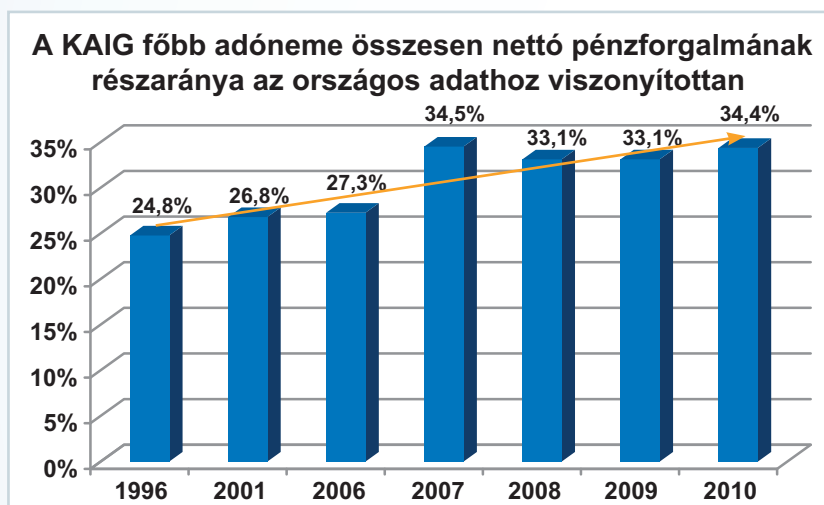
A kiemelt adózók alapítói vagyona 45%-ot képvisel a vállalkozások jegyzett tőkéjéből, melynek mintegy fele külföldi tulajdonban van. Az ágazatok közül a jegyzett tőke nagysága a villamosenergia-iparban a legnagyobb. A külföldi befektetések aránya a pénzügyi szektorban a legmagasabb, meghaladja a 70%-ot, a mérlegfőösszegeből való részesedése pedig 50% feletti.

A KAIIG adózóinak pénzforgalmi teljesítése a főbb adónemekben

Az ország összes adóbevételében a kezdetektől meghatározó szerepet játszanak a legnagyobb adózók. A KAIIG megalakulása óta eltelt 15 év alatt a kiemelt adónemek nettó pénzforgalmának országoshoz viszonyított részaránya 24,8%-ról 34,4%-ra nőtt.

Ezen adózói kör nettó pénzforgalmi teljesítése közel kilencszeres bevételemelkedést jelentett a költségvetésnek. Az adóigazgatóság megalakulásának első évében realizált 281 milliárd Ft-ról 2010. évre 2504 milliárd Ft-ra növekedett a kiemelt adózók által teljesített főbb adónemenkénti összes nettó pénzforgalom.

A három legfontosabb adó nem – társasági adó, személyi jövedelemadó, általános forgalmi adó – mellett 1999. évtől az APEH-TB-járulék integráció kezdetével megjelentek a társadalombiztosítási bevételek is.

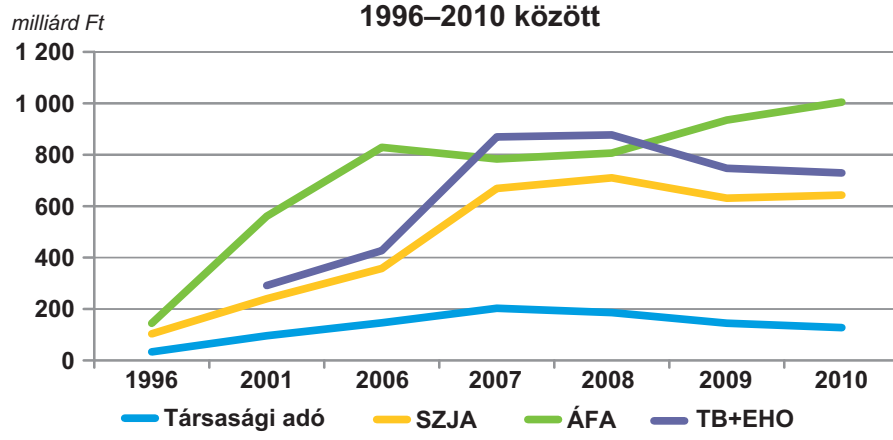
A kiemelt adónemek pénzforgalmát az elmúlt években több tényező együttesen alakította, melyek közül kiemelendő az adózási jogszabályok változása, a kiemelt adózói körhöz való tartozás feltételrendszerének alakulása, az általános gazdasági és pénzügyi környezetnek az egyes adózók gazdálkodására gyakorolt hatása.

Összegeiben és arányában is legnagyobb a központi költségvetésbe való befizetésben az általános forgalmi adó. A kiemelt adózók befizetéseinek és kiutalásainak egyenlege 2010. évben több mint 43%-os arányt, 1004 milliárd Ft-ot jelentett az ország nettó áfa adó nem pénzforgalmából. 1996-ban ez még csupán 28% részarányt, 144 milliárd Ft nettó bevételi összeget mutatott az országos adathoz képest.

A KAIG adózói által teljesített személyi jövedelemadó az országos befizetések közel 36,5%-át tette ki. Az egészségügyi hozzájárulással együttesen számított társadalombiztosítási járulékok országos bevételének több mint 25%-a származott a kiemelt adózók befizetéséből. Az szja-nál alacsonyabb tb-járulékarány kialakulásában a KAIG adózóinál elsősorban a pénzintézetek által befizetett kamatadónak, valamint az országosnál magasabb átlagjövedelemnek, illetve a nagyobb arányú nem tb-járulékköteles juttatásoknak volt szerepe. A nettó szja-befizetések az elmúlt 15 év alatt hatszorosára, 643 milliárd Ft-ra emelkedtek. A tb-járulék és az egészségügyi hozzájárulás együttes pénzforgalmának 1999-től számítható 12 évi növekedése közel 3 és félszeres volt, 2010. évben 729 milliárd Ft összeget ért el.

Az adóigazgatóság adózóinak társaságiadó-befizetései a vizsgált 15 év alatt az országos befizetések 26%-os részarányáról közel 40%-osra növekedtek, elsősorban az eredményesen gazdálkodó és növekvő számú vállalkozások tevékenységének köszönhetően.

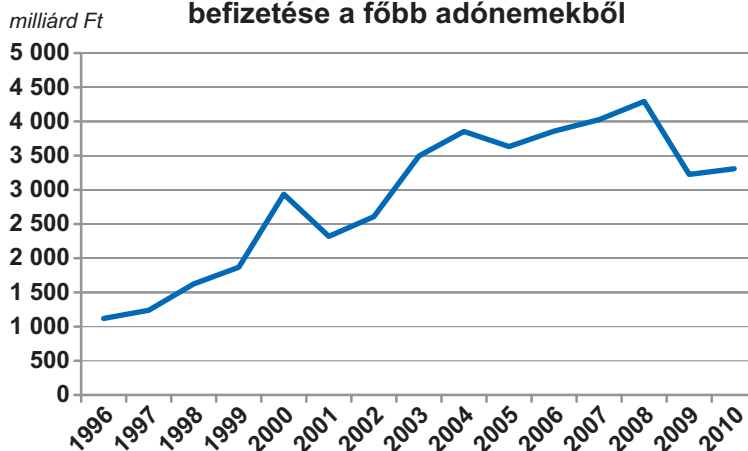
A KAIG főbb adónemenkénti pénzforgalmának alakulása 1996–2010 között

A kiemelt adózói kör nettó adó- és járulékbefizetés összetételében az évek során arányeltolódások következtek be. Míg növekedett a személyi jövedelemadó részaránya, addig hullámzó – és az utóbbi években ismét emelkedő – a legnagyobb súllyal bíró általános forgalmi adó. Az előzőekkel ellentétben csökkenő arányt mutatnak a társadalombiztosítási járulékok, valamint a társasági adó nettó befizetései.

A kiemelt adózók évenkénti nettó költségvetési hozzájárulásának fajlagos mutatóját értékelve látható, hogy az egy adózóra jutó átlagos adóterhelés alakulásából szemléletesen kirajzolódik a pénzügyi válságot kísérő recesszió, valamint az azt követően megindult lassú fellendülés kezdete.

Egy kiemelt adózó átlagos nettó költségvetési befizetése a főbb adónemekből

Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa	Su
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa	Su
	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa	Su
	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

ThyssenKrupp Ferrotech

ARCHIVUM

Az elektronikus bevallás a kezdő lépésektől napjainkig

Az 1990-es években az Európai Unió programokat, akcióttervet dolgozott ki a tudásalapú társadalom, és benne az elektronikus közigazgatás fejlesztésére.

Az adóigazgatás elektronikus ügyintézésének fejlődésére közvetlenül hatott az unió által kidolgozott ajánlás, amely sorrendet javasolt a tagországok részére az elektronikus eljárások bevezetésére vonatkozóan. A kidolgozott lista az állampolgárok részére 12, a vállalkozások részére 8 közszolgáltatást nevesített meg. 1994-ben készült el a Nemzeti Informatikai Stratégia, mely az európai követelmények hazai megvalósítását irányozta elő.

Az adóhivatal az elektronikus közigazgatás kialakításában élenjáró szerepet töltött be.

Ennek első lépéseként – az Adóigazgatás Korszerűsítési Projekt keretében 1997 júliusában tesztjelleggel – a KAIG-on került bevezetésre az első elektronikus adóbevallási rendszer (**ELAB**), amely az X400-as levelező rendszerre épült, és a havi áfabevallások beküldését tette lehetővé. Először hét adózó vállalta, hogy részt vesz a tesztelésben.

Az elektronikus aláírást szabályozó jogi háttér ekkor még nem állt rendelkezésre, ezért átmeneti megoldásként – a hitelesség biztosítása érdekében – a bevallást a kinyomtatása után gépkocsi vitte ki az adózóhoz aláírásra.

A rendszerhez önként csatlakozó adózók számának növekedésével ez a módszer azonban már nem bizonyult kivitelezhetőnek, ezért néhány hónap múlva – amerikai mintára – bevezetésre került a hitelesítésre szolgáló H-lap. Ez az egyoldalas bizonylat az elektronikus beküldött áfabevallás főbb adatait tartalmazta, melyet visszaküldtünk az adózóknak, akik a kinyomtatást követően cégszerűen aláírták és személyesen vagy postai úton visszajuttatták a KAIG-ra.

Fokozatosan, 120 adózó csatlakozott önkéntesen ehhez a rendszerhez együttműködési megállapodások megkötésével. Az adózók a kitöltő programmal ellenőrizni tudták az áfabevallásuk

adatait, valamint saját számítógépes rendszerükből importálhatták a 4-es lapot (a vámeljárást alá vont tételeik adatait).

A rendszer működtetése a külső fejlesztés, valamint az adózókkal egyeztetett további igények megvalósítása miatt egyre költségesebb lett. Ezért döntés született arról, hogy egy még korszerűbb, az adóhivatal informatikusai által fejlesztett rendszert kell kidolgozni és bevezetni.

Az ELAB rendszer 2000 áprilisára készült el, és 2002 januárjáig működött. Ebben a rendszerben a kitöltött áfabevallásokat az adózók titkosítva, telefonvonalon tudták eljuttatni a KAIG szerverére. A feldolgozás és az ellenőrzés után elkészült a H-lap, mely már elektronikus úton került visszaküldésre az adózók postafiókjába. Ez a folyamat már csak 10-15 percet vett igénybe.

A bevallás hitelesítése mellett új szolgáltatásként minden hónap 10-én az aktuális folyószámla-kivonatokat megkapták az adózók a postaládájukba. Ehhez a rendszerhez is önkéntesen lehetett csatlakozni. A szolgáltatás színvonala az akkori lehetőségekhez képest folyamatosan emelkedett, ennek eredményeképpen 2000. év végére 160 adózó használta ezt a rendszert.

A telekommunikáció fejlődése lehetővé tette, hogy 2001 március végén elindulhatott az adóhivatalban az internetes adóbevallás fejlesztésére hivatott projekt. A projekt célja az ELAB rendszer internetalapú országos rendszerré való fejlesztése volt. Ennek eredményeképpen 2002 február első napjaiban a KAIG-on elkezdődött az internetes ELAB (**UJELAB**) rendszer tesztelése.

Az adózók tájékoztatására több bemutatót szervezett a KAIG, ahol a jelenlévők aktívan részt tudtak venni a tesztelési fázisban is. A közös munka eredménye, hogy 230 adózó csatlakozott ehhez a rendszerhez. A folyamatos fejlesztésnek köszönhetően a havi áfabevallásokon kívül tovább bővült az interneten továbbítható bevallások köre.

A hosszú távú fejlesztés lehetőségét az elektronikus aláírás törvényi szabályozásai teremtették meg. Így a megfelelő informatikai háttér kialakításával hitelesnek minősülő, digitális aláírással ellátott bevallásokat tudott fogadni és feldolgozni az adóhivatal. 2002. október 1-jétől törvényi előírás nyomán kötelező lett a KAIG adózoói részére az adóbevallások és adatszolgáltatások elektronikus úton történő teljesítése. Az új rendszer az **ABDA** (Adóbevallás digitális aláírással) nevet kapta. Ennek megvalósítása nagy szakmai kihívást jelentett a KAIG munkatársai és az adózók számára egyaránt a rendelkezésre álló idő rövidege miatt. A rendszer kapcsán 475 adózó 948 meghatalmazottja kapott chipkártyát.

Az APEH elnöke 2002. augusztus 29-én ünnepélyes keretek között megtartott sajtótájékoztatón adta át az első 5 adózó képviselőjének az első chipkártyákat.

A kezdeti technikai, rendszerbeli részletek, problémák kiküszöbölése után a bevallások beküldése folyamatosan történt, az adózók pár percen belül letölthették a bاركóddal és időpecséttel ellátott nyugtát, mely igazolta a bevallási kötelezettség teljesítését. 2003-tól az adózók elektronikusan teljesítik kontroll adatszolgáltatásukat is.

A KAIG-on kifejlesztett rendszer teremtette meg az alapját a mára már széles körben alkalmazott, szinte természetessé vált elektronikus adóbevallási rendszernek, amelyet 2004. február 1-jétől ki-terjesztettek a 3000 legnagyobb adóteljesítményű adózóra is.

2004. január 1-jétől ismét a KAIG-on került először bevezetésre az új fejlesztésű **eBEV** rendszer, amelynél a chipkártyát felváltotta az internetes felhasználóazonosító és jelszó, mivel hosszú távon a tervezett adózoói kör fokozatos bővítése csak így volt kivitelezhető. Az Ügyfélkapun keresztül számos szolgáltatás ezzel elérhetővé vált, a rendszer folyamatosan bővült, korszerűsödött a felhasználók igényeinek figyelembevételével.

2005-től a kötelezettek köre 10 000-re bővült, áprilistól – a járulékbavallás bevezetésével – bármelyik adózó önként csatlakozhatott a rendszerhez. 2006-tól pedig a havi járulékbavallások beadása már csak így volt teljesíthető. A rendszer folyamatos fejlesztése lehetővé tette, hogy egyre több adózó teljesítse elektronikusan adóbevallási, adatszolgáltatási kötelezettségét. Ezzel párhuzamosan bővítette az adóhivatal az elektronikusan elérhető szolgáltatásait, amelyeket mára napi gyakorisággal töltenek le az adózók bevallásaik kitöltéséhez vagy adategyeztetéshez.

Az elektronikusan beérkezett bevallások számának alakulása egyértelműen bizonyítja, hogy az adóhivatal az elektronikus közigazgatás kialakításában élenjáró szerepet tölt be. A bevallásokhoz kapcsolódó szolgáltatás az EU ötfokozatú skáláján négyest ért el. A telekommunikáció rohamos fejlődése természetesen további lehetőségeket, kihívásokat generál. A megfelelő jogszabályi háttér megteremtésével számos olyan további szolgáltatás is kialakításra kerülhet, mely az adózókat segíti majd az adózási feladataik minél magasabb színvonalú ellátásában.

Referensi rendszer a KAIG-on

Az 1996-ban, a KAIG megalakulásakor létrehozott ügyfélkapcsolati osztály a hagyományostól eltérő módon, referensi rendszerben működött. Ennek lényege, hogy minden adózó állandó ügyintézőhöz tartozott, így a referensek végezték az adóalany-nyilvántartási, a bevallásfeldolgozási és az ügyfélszolgálati feladatokat is. A folyószámla-könyvelés külön szervezeti egységhez tartozott.

Az adóigazgatási feladatok elektronizálásának hatására a KAIG szervezete rugalmasan alkalmazkodott a külső és belső elvárásokhoz. A kötelező elektronikus bevallási rendszerre való felkészülés jegyében 2002 tavaszán megkezdődött az ügyfélszolgálati tevékenység átszervezésének előkészítése. Az adókönyvelési osztály megszüntetésével, a könyvelési és ügyfélszolgálati feladatok összevonásával, két azonos struktúrájú ügyfélkapcsolati osztály létrehozásával alakult ki a teljes körű szolgáltatást nyújtó, komplex ügyfélszolgálat.

Az átszervezés óta az osztályok ügyfélkapcsolati referensei egységesen látják el az adóalany-nyilvántartással összefüggő feladatokat, a bevallásoknak és adatszolgáltatásoknak az elektronikus fogadását követő javítását, az adó- és illetőségigazolások kiadását, a folyószámlák egyeztetését és rendezését, a regisztrációs adatlapok kezelését, valamint az ügyfelek telefonos tájékoztatását.

A kialakított ügyfélszolgálati rendszer biztosítja az adóigazgatóságban a kölcsönös együttműködést és a napi kapcsolatok rugalmas fenntartását. Ennek köszönhetően a személyesen megjelenő ügyfelek száma minimálisra csökkent, előzetes egyeztetés alapján azonban továbbra is lehetőség van konzultáció kérésére, személyes közreműködést igénylő tevékenységek gyors és kényelmes intézésére.

Induláskor 20 referens látta el a kiemelt adózókkal kapcsolatos feladatokat. 2007. január 1-jétől, amikortól országos határral rendelkezik a KAIG, a jogszabályi változások kapcsán a feladatok is bővültek. Jelenleg a 25 referenshez több mint 750 adóalany tartozik, akik folyamatosan rendelkezésre állnak operatív kérdések megválaszolására. Leggyakoribb a telefonos kapcsolattartás. Írásbeli beadványaikat az adózók faxon, postai úton továbbítják. Az elmúlt évek során fokozatosan bővült az elektronikus úton beadható nyomtatványok köre. Az adóigazolási kérelmek után a törzsadat-módosító lapok és a regisztrációs lapok is így érkeznek.

A komplex ügyfélszolgálati rendszer jövőbeni fejlődését az elektronikus ügyintézés lehetőségeinek további bővítésén belül a határozatok elektronikus kiadmányozása és továbbítása jelenti majd.

A KAIG ellenőrzési tevékenysége

Az adóigazgatóság ellenőrzéseinek legjelentősebb részét, a törvényi előírásoknak megfelelően, a legnagyobb adóteljesítményű adózók kötelező – háromévenkénti – átfogó adóellenőrzései határozták és határozzák meg jelenleg is. Ezen vizsgálatok során kiemelt szempontot képviselnek az ellenőrzési irányelvekben évente megfogalmazott – 2003-tól nyilvánosan közzétett – célok és feladatok.

A KAIG adózóinak többsége az ország legnagyobb adózói közé tartozik. Rendszeres ellenőrzésük kiemelten fontos az adóbevételek felügyelete és adófizető képességük megőrzése céljából. A prevencióval, az esetleges kockázati tényezők időbeli felismerésével az adózókat jogkövető magatartásra, az önadózás jogszerű teljesítésére ösztönzi az ellenőrzési tevékenység, ezáltal is biztosítva a költségvetés adóbevételeinek teljesítését.

A KAIG feladatai közül kiemelést érdemel az állami garancia beváltásával, illetve az előzetes hatósági ármegállapítással kapcsolatos kérelmek elbírálása.

Az ellenőrzések során egyre nagyobb figyelmet igényel a társaságok transzferárképzésének, nyilvántartásának vizsgálata, összefüggésben az adójogszabályok egyre részletesebb előírásaival. A témában elvégzett ellenőrzések jelentős hányadában tárt fel a revízió mulasztási bírság kiszabását megalapozó nyilvántartási hiányosságokat, illetve jelentős nagyságrendben növelte meg a vizsgált adózó társasági adóalapját a transzferár nem megfelelő összegben történő megállapítása miatt.

ARCHIVUM

Az ellenőrzésekhez szükséges technikai és személyi feltételek

Az ellenőrzési szakterület az adóigazgatóság megalakulása-
kor szakágazati tagozódásban működött. Ennek megfelelően
külön osztály foglalkozott a pénzügyekkel, brókercégekkel,
illetve a különböző ágazatokba tartozó adózók a tevékenység
alapján kerültek elosztásra az ellenőrzési osztályok között.

A KAIG országos hatáskörűvé válása után, folyamatosan alakí-
totta ki a vidéki – gyakran nagy távolságban lévő – társaságok
helyszíni ellenőrzéséhez szükséges feltételeket. Ehhez a több
éve működő megszokott ellenőrzési stratégia és módszerek gyö-
keres átalakítására volt szükség. Az ellenőrzések során, a terüle-
tilleg messze fekvő cégek esetében, a vizsgálatok előkészítését
és befejezését, az elektronikus adatok elemzését az ellenőrzést
támogató informatikai rendszerek teljes kihasználásával az igaz-
gatóságon végzik az adóellenőrök. Így a helyszíni ellenőrzés idő-
tartama csökken, ami kedvezően befolyásolja a felmerülő utazá-
si- és szállásköltségeket, illetve az utazással kieső időt.

A feladatok bővülésével párhuzamosan megvalósult a számí-
tástechnikai eszközfejlesztés is.

Jelenleg már minden revizor rendelkezik hordozható számító-
géppel, melyeken az ESKORT és a SESAM ellenőrzést támogató
rendszert használják. A kiemelt adózók könyvelési és analitikus
nyilvántartásainak tételszáma milliós nagyságrendű, összetett
integrált informatikai nyilvántartási, illetve számlázási rendsze-
reket alkalmaznak. Ezen társaságok ellenőrzéséhez elengedhe-
tetlen az ellenőrzést támogató informatikai rendszerek hasz-
nálata. A kiemelt adózók körében egyre inkább előtérbe kerül
az elektronikus számlázás, elektronikus archiválás alkalmazása.
Az ilyen technológiák ellenőrzéséhez is nélkülözhetetlen az in-
formatikai támogatás megléte. A transzferárak ellenőrzésekor
kontrollálni kell az adózók által elkészített nyilvántartások meg-

felelőségét, az alkalmazott transzferár jogszerűségét, amelyhez
szükséges a különböző adatbázisok használata.

A KAIG adóellenőrei – az igazgatóságra jellemző viszonylag
kismértékű fluktuáció miatt – régóta a szervezetnél dolgozó,
gyakorlati tapasztalatokkal, kiemelkedő szakismerettel, könyv-
vizsgálói szakképesítéssel, nyelvtudással és informatikai ismer-
etekkel rendelkező munkatársak. Jól ismerik az adózók által
alkalmazott könyvelési, nyilvántartási rendszereket. A vizsgált
adózókkal korrekt munkakapcsolatra törekszenek, ezzel is elő-
segítve az ellenőrzések gyors és hatékony lefolytatását.

A szakmai felkészültséget – az év elején összeállított tematikának
megfelelően – folyamatos belső képzések gyarapítják, a szakte-
rületek tevékenységéhez kapcsolódó esettanulmányokon, kom-
munikációs, technikai és módszertani ismeretek bővítését célzó
tréningeken keresztül. Ennek keretében az ellenőrzést támogató
informatikai rendszerek megismerésén kívül napirendre kerül
a kockázatkezelés és a kiválasztás szerepe a főigazgatóságon,
a vizsgálatokra való felkészülés, az úgynevezett adózási dosszié
használatára és az egyedi kockázatelemzés témaköre, a jegyzőköny-
vi megállapítások felépítése és gazdasági események kapcsán
annak bemutatása, valamint az EU és az ellenőrzési szakterület
egymáshoz való viszonyának kérdésköre. A csoportos adóalanyok
ellenőrzési módszertanát műhelymunka keretében dolgozták fel
a résztvevők. Teret kapott a nemzetközi információcsere alap-
és haladó képzés formájában, az elektronikus kereskedelem, a transz-
ferár-ellenőrzés, és az ellenőrzést támogató rendszerek bemutatá-
sa, valamint nemzetközi vizsgálati módszertan elsajátítása revizori
tréning formájában. A belső képzések során lehetőség nyílik a
bíróügyi ügyek tapasztalatainak hasznosítására, szükség esetén a
bűnügyi együttműködés formáinak megismerésére.

ARCHIVUM

Az EU-csatlakozás hatása a KAIG ellenőrzési tevékenységére

Magyarország 2004. májusi EU-csatlakozásakor jelentős jogszabályi változások léptek életbe, különösen az általános forgalmi adó területén. Az addigi export-import tevékenységek mellett megjelent a közösségi kereskedelem fogalma, amelyre speciális rendelkezések vonatkoztak.

A tagállamok közti kereskedelem szabályai különböznek egyrészt a belföldi kereskedelem, másrészt az EU-n kívüli országok kereskedelmének szabályaitól. A leglényegesebb különbség a harmadik országokkal folytatott gazdasági ügyletekhez képest a vámvizsgálat, és a vámhatóság által kivetett vámok, adók hiánya. A vámhatóság általi áfakivetés rendszere helyett az önadózás elve érvényesül a tagországokból történő termékbeszerzések utáni áfafizetési kötelezettség megállapítása tekintetében. A tagországi adóalanynok között a célország szerinti adózás, azaz a fogyasztás elve a meghatározó. A hazai jogszabályok mellett közösségi irányelvek formájában megjelent a nemzetközi jog. Az áfabevallás tartalma is megváltozott, és megjelentek a közösségi forgalomról számot adó összesítő nyilatkozatok is.

A KAIG ellenőrzési tevékenységében is meghatározó volt ez a változás. A vizsgálatok az EU-n belüli ügyletek elszámolására, bevallására, illetve a tagállamok adatszolgáltatásain alapuló VIES kontrolladatokra is kiterjednek. Az ellenőrzések látószögébe új kereskedelmi technikák, konstrukciók – láncügyletek, háromszögügyletek –, illetve speciális adócsalási formák (pl. „lánccsalás”, „körhintacsalás”) kerülnek. Egyre szélesebb körűvé válik a külföldi, elsősorban a tagállami adóhatóságokkal történő együttműködés, az információcsere.

VIES-eltérések, illetve gyanús közösségi kereskedelmi kapcsolatra utaló jel alapján egyre több esetben él a revízió nemzetközi megkereséssel a szükséges tagállami adóóra vonatkozó ellenőrzés lefolytatása céljából. Gyakran kerül sor ellenőrzésre a külföldi adóhatóság – KAIG-adózóhoz kapcsolódó – megkeresése alapján is.

Az előzetes ármegállapítási

kérelmek elbírálása

A magyar jogrendszer 2007. január 1-jétől teremtette meg a lehetőséget a vállalatcsoportok számára, hogy a jogbiztonságra törekvés jegyében kérelmet nyújtsanak be a kapcsolt vállalkozások közötti, jövőbeni ügyletek szokásos piaci árának adóhatósági megállapítására vonatkozóan (APA-kérelmek). Az APA-kérelmek első fokon történő elbírálása 2009. évtől a KAIG feladata, melyet először egy külön a transzferár-ellenőrzésekre szakosodott vezető elemzői csoport, majd – a kérelmek növekvő számával összefüggésben – 2010. október 1-jétől egy külön osztály végez.

Az előzetes hatósági ármegállapítás fogalma a nemzetközi gyakorlatban már régóta ismert. Magyarország 1996-os OECD-taggá válásakor elfogadta, hogy a szervezet transzferár-irányelveiben rögzített elveket maga is érvényre juttatja.

A szokásos piaci ármegállapítási eljárás egy összetett folyamat, mely széles körű elemző tevékenységet, információgyűjtést, kutatómunkát igényel. A határokon átívelő ügyleteket érintő transzferárképzés során ugyanarra az ügyletre egyszerre több ország adójogszabályát is alkalmazni kell.

Az előzetes ármegállapítás jogintézményének jelentősége abban áll, hogy az adózók számára biztonságot nyújt a későbbi adóellenőrzések esetén, továbbá – elsősorban a két- és többoldalú eljárások – esetében lehetővé teszi a kettős adóztatás elkerülését. Az adóhatóság számára az eljárás azért előnyös, mert a komoly adózási kockázatot jelentő transzferarazás koncepcionális kérdéseinek eldöntésére nem az utólagos ellenőrzések keretében kerül sor, amely az erőforrásokkal való gazdálkodás és az ellenőrzés szakszerűsége szempontjából lényeges.

Nemzetközi kapcsolatok

Az adóigazgatóságon kezdetektől fogva az átlagosnál jelentősebb a nemzetközi kapcsolatok szerepe. Tapasztalatcsere céljából szinte minden évben fogadott az igazgatóság vezetése külföldi – francia, német, osztrák, ukrán, lengyel, román, bolgár, szlovák, iráni, legutóbb líbiai – delegációt. A külföldi szakemberek érdeklődésének középpontjában elsősorban a nagy adózók számára létrehozott szervezet működési tapasztalatainak tanulmányozása állt.

A Világbank és a Nemzetközi Valutaalap több esetben tájékozódott kérdőíves formában a kiemelt adózók adóztatási tevékenységéről.

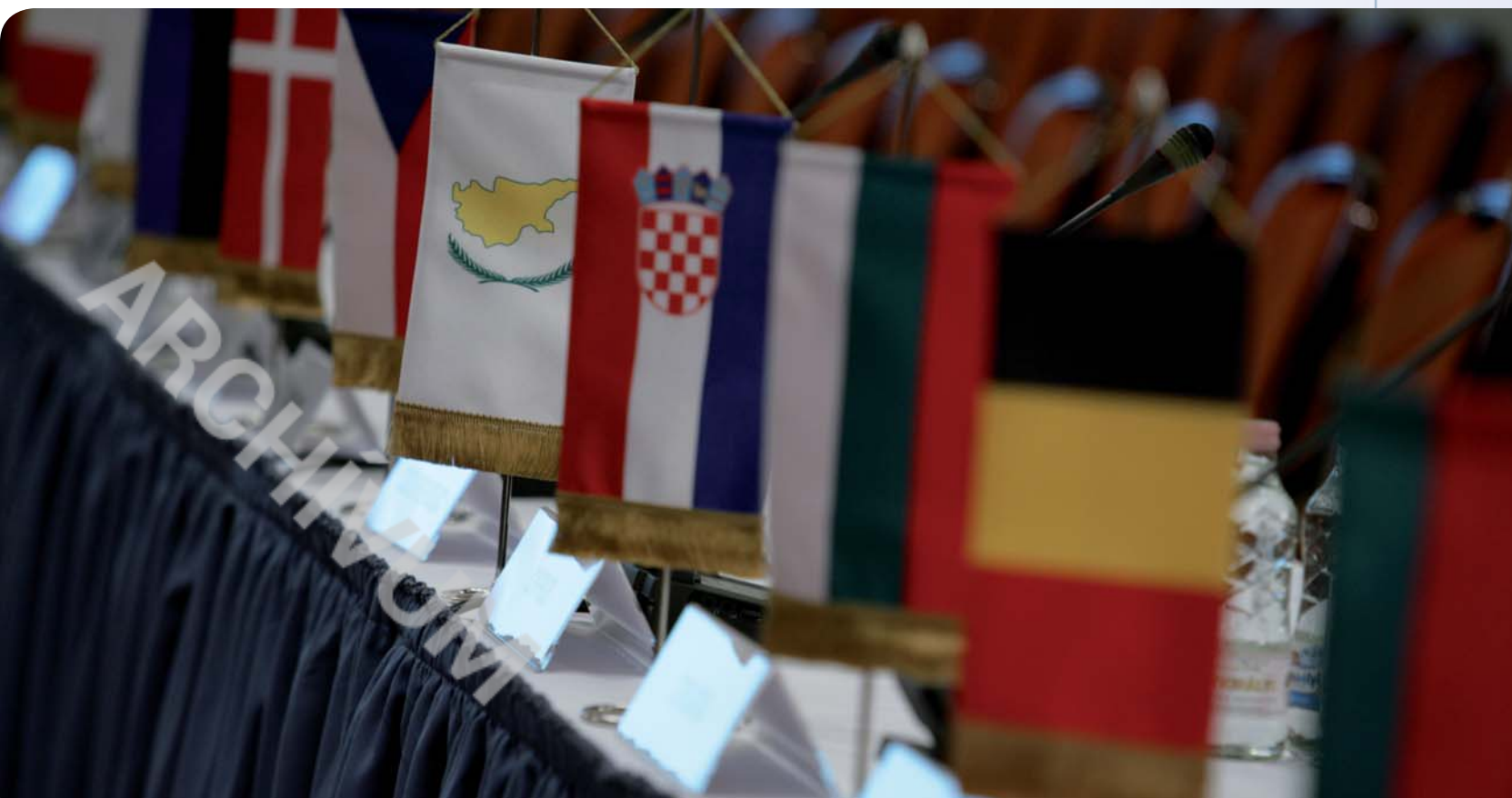
Munkatársaink többször vettek részt nemzetközi konferenciákon, szemináriumon, szakmai tanulmányutakon, a szakmai

együttműködés keretében nemzetközi szervezetekben végeznek tevékenységet, rendszeresen tartanak előadásokat.

- Napjainkban az Európai Unió adóhatóságainak az EU-n belüli határokon történő ellenőrzések 1993. évi eltörlésével létrehozott kihívásoknak az áruk és szolgáltatások tagállamok közötti szabad mozgását biztosító, egységes piac egyedi kontextusában kell megfelelniük.

A határon átnyúló gazdasági tevékenységek a tagállamok adóhatóságai között fokozott együttműködést igényelnek.

Az Európai Bizottság támogatásával 2011 őszén munkamegbeszélés zajlott az adóhatóságok képviselőivel. A magyar adóhivatal részéről a delegációban a KAFIG munkatársa is részt vett, akinek tevékenységét egy, a főigazgatóságon

szervezett munkacsoport szintén támogatta. A találkozóknak említésre kerültek egyes, a kiemelt adózókat érintő kérdéskörök is. Az adóhivatal képviselője e tekintetben tájékoztatta a jelenlévőket – többek között – a Kiemelt Adózók Adóigazgatóságának ügyfélreferenci rendszeréről, a minősített adózói adatbázisok koncepciójáról, valamint a top 50-es és top 100-as adózókról készített kiadványokról.

- Az áfacsalások elleni küzdelem elnevezésű nemzetközi rendezvényen az Európai Unió 14 tagállama és az Európai Számvevőszék részéről 31 fő vett részt.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatalt a KAFIG – és az egyik területi főigazgatóság – munkatársa képviselte. A 2011. július 4–5-én tartott nemzetközi rendezvényen az Európai Számvevőszék képviselői tájékoztatót adtak az áfacsalások elleni küzdelem uniós szintű alakulásáról. Az előadások nagy érdeklődést keltettek. A NAV képviselői előadásaikban az adóhatóság kockázatkezelési rendszerét és az ellenőrzésre történő kiválasztás módszerét ismertették. A résztvevők egységes véleménye szerint ez a módszer alkalmas lehetne a többi tagállamban történő megismertetésre és a fokozatos bevezetésre.

- A Nemzetgazdasági Minisztérium és az OECD közötti keretmegállapodás alapján, az együttesen működtetett Budapesti Adóközpont 2011. szeptember 5–9. között tartotta az első rendezvényét, mely a transzferáras viták megoldása és a kettős adóztatás elkerülése témákat dolgozta fel.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatalt a KAIG munkatársa képviselte, aki az előzetes ármegállapítási eljárás és az adóhatóságok közötti megállapodások témákban tartott előadásokat. A Nemzetgazdasági Minisztérium helyettes államtitkára köszönetét fejezte ki a Budapesti Adóközpont magyar instruktora felé az adóigazgatósági munkatárs transzferár témában megrendezett oktatáson nyújtott kimagasló szakmai munkájáért, mellyel hozzájárult a szeminárium sikerességéhez.

- A KAIG két IOTA- (Európai Adóigazgatások Szervezete) munkacsoport munkájában is tevékenyen részt vállalt ez évben: Az egyik a Transzferár Esettanulmányokkal foglalkozó munkacsoport, mely 2011 április végén Rómában tartotta a „Multinacionális vállalatok transzferár megállapítására vonatkozó esettanulmányok feldolgozása” elnevezésű területi munkacsoportjának összejövetelét. A különböző országokból érkező adóellenőrök transzferázási eseteken keresztül kicserélték tapasztalataikat, megismerték egymás ellenőrzési gyakorlatát. A munkacsoport komolyan hozzájárul az adóigazgatóság szakmai fejlődéséhez, jelentősen segíti a munkát mind az APA-kérelmek elbírálásában, mind a transzferár-ellenőrzések szakmai támogatásában.

A másik az IOTA Nemzetközi adócsalással foglalkozó esettanulmányokat feldolgozó munkacsoportja, mely 2011. október 12–14. között Vilniusban tanácskozott. A litván adóhatóság a transzferázást tekintve a legnagyobb adózási, illetve költségvetést érintő kockázatnak. Különösen igaz ez az utóbbi évekre, mely során az adóelkerülés elleni hatékonyabb fellépés a hatóság részéről azt eredményezte, hogy a cégcsoportok inkább a transzferázást választják konszolidált adófizetési kötelezettségük csökkentésére. Az esettanulmányok megtárgyalásának legfőbb tanulsága az volt, hogy a sima adóvizsgálat nem rendelkezik elégséges eszközzel a hatékony küzdelemhez. A továbblépéshez új módszerek kidolgozására, a nemzetközi tapasztalatok átadására és további egyeztetésekre van szükség, amely folyamatos feladatot jelent a munkacsoportnak.

- A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezeten belül az Adóhatóságok Fórumának (OECD FTA) egyik munkacsoportja a Nagy Adózók Hálózatával foglalkozik. Az alakuló ülésének megrendezésére 2011 szeptemberében Párizsban került sor. A csoport vezetőjét Magyarország delegálta, aki a KAIG munkatársa.

A nemzetközi szervezet ülésének résztvevői megerősítették azt, hogy a legjelentősebb gazdasági teljesítményű üzleti vállalkozások a többi adózóhoz viszonyítva számos sajátossággal rendelkeznek, az adókötelezettségek teljesítésére irányuló magatartásuk is különbözik más adózóképtől, ezért eltérő kockázatot jelentenek az adóhatóságok számára. A hatékony kockázatkezelés érdekében az egyedi jellemzőkhöz és magatartásokhoz rugalmasan alkalmazkodó stratégiákat kell kifejleszteniük az egyes adóhatóságoknak, elsősorban a szabályozás, a képzés, az adóhatósági szolgáltatások és az ellenőrzések terén. Felismerve ezt, több adóhatóság elkülönült szervezeti egységet és vezetőst alakított ki, valamint speciális programokat indított ezen vállalkozások optimális kezelése érdekében.

A Nagy Adózók Hálózatával foglalkozó munkacsoport közreműködésével kidolgozásra került egy tanulmány, amelynek célja, hogy megossza azokat a tapasztalatokat, amelyek a nagy adóteljesítményű adózók jogkövető magatartásának elősegítésére irányulnak.

Az OECD FTA munkacsoportjának célkitűzései közül kiemelkedik a nagy adózói hálózatok kiépítése, melyen belül egyik lehetséges együttműködési területként – jelentős adózási kockázata miatt – a transzferárak témakörét jelölték meg.

A másik kiemelt feladatként egy globális szakértői csoport létrehozását nevesítették a nagy üzleti vállalkozások adózási kérdéseinek a kezelése érdekében.

Fejlődési lehetőségek, új kihívások

Magyarországon az elmúlt években az adóigazgatás alapvető változásokon ment keresztül. Az adóhatóság szolgáltatóvá válásának feltételei már megvalósultak, az elkövetkező években a tartalmi továbbfejlesztésre szükséges helyezni a hangsúlyt. Abban az esetben, ha a nem túl egyszerű szabályozási körülmények között az adóhatósággal létrejövő eredményes és kiterjedtebb párbeszéd révén gyorsan és jól el tudnak igazodni az adózók, akkor az önkéntes jogszabálykövető magatartásuk is jelentősen javul. A gyakorlatban rendkívül fontos megteremteni az együttműködés, a tényleges interaktivitás lehetőségét adózó és adóhatóság között, hiszen a kapcsolatukban végbemenő tartalmi változás bekövetkezése alapvető feltétel a közös cél, az ország versenyképességének további javítása szempontjából.

A Kiemelt Adózók Adóigazgatósága vezetésének, munkatársainak és természetesen az ügyfeleinek egyaránt új kihívást jelent az adózás jogi és szervezeti keretei között annak a formának a megtalálása, hogy hogyan tudjon eredményesen együttműködni az adózási folyamat két jogkövető oldala. Ennek érdekében a Kiemelt Adózók Adóigazgatósága 2012-től ismét életre szeretné kelteni az adózói klub rendszerét az ügyfeleket érintő szakmai kérdések megbeszélésére.

A jövő az informális eszmecsere szélesítése és időbeni meghosszabbítása az adóhatóság és a vállalkozások között, mely az adózó létrejöttétől, regisztrációjától egészen a nyilvántartásból történő törlésig terjed.

A KAIG krónikája

(az elmúlt 15 év eseményekben)

1996

1996

- Február 1-jén – az átszervezés eredményeként – a fővárosban létrejött a legkisebb szolgáltató adóügyi szervezet (APEH Pest megyei és Fővárosi Kiemelt Adózóinak Igazgatósága), 141 fő engedélyezett létszámmal és 250 adózóval.
- Elkezdődött – az adóalany-nyilvántartási, bevallásfeldolgozási és ügyfélszolgálati feladatokat magába foglaló – referensi rendszer létrehozását követően az ügyfelekkel való partneri kapcsolat kiépítése.
- Az ellenőrzési osztályok a KSH ágazati besorolás szerinti tevékenységek alapján végezték munkájukat.
- Április 10-én első alkalommal került sor a gazdasági és pénzügyi vezetők számára megtartott úgynevezett „Főkönyvelői értekezletre” az adózókkal való kapcsolattartás és együttműködés megalapozása céljából.

1997

- Az adózás rendjéről szóló törvény változásával lehetővé vált az adóalanyok számára, hogy adóbevallási kötelezettségeiket elektronikus úton teljesítsék, ennek megvalósításához az adóigazgatóság modellszerű szakmai bázist biztosított.
- Július 1-jétől megkezdődött az ELAB rendszer tesztüzemmódban történő működése. Induláskor 6 adózó, majd október 1-jétől már további 30 adózó teljesítette áfabevallási kötelezettségét elektronikus úton, a rendszer segítségével.
- Az adóigazgatóság számítástechnikai eszközellátottságát a megnövekedett követelményekhez igazodóan kellett javítani.
- Áprilisban létrejött az ellenőrzési blokkon belül a kiutalás előtti ellenőrzési osztály.
- Júniusban a kölcsönös hatékony munkavégzés elősegítésére újra összeült a „Főkönyvelői értekezlet”.
- Az adóigazgatóság elhelyezésére szolgáló irodaház (Budapest, XI. kerület Bartók Béla u. 156.) tulajdonjoga rendeződött.

1997

1998

1998

- Az adózási kapcsolattartásban a meglévő forma („Főkönyvelői értekezlet”) rendszeressé vált, emellett az adózók klubjának fórumszerű működése is elindult.
- Az adóalany-nyilvántartásban megkezdődött az „egyablakos” rendszer bevezetése.
- Súlyponti feladattá vált az egyházi, illetve különböző társadalmi szervezetek, kulturális intézmények stb. részére az adózók rendelkezése szerint juttatandó szja „1+1%” kezelése, ellenőrzése, elszámolása.

1999

1999

- Az elektronikus bevallások teljesítéséhez 300 adózóval kötött megállapodást az adóigazgatóság, és elindult a rendszer használatának oktatása.
- A járulékintegráció előkészítéséhez megkezdődött az új járulékbeszedési rendszer kialakítása. A járulékkötelezettséghez kapcsolódó feladatokat korábban a központi irányítású Fővárosi és Pest megyei Járulékigazgatóság látta el.
- A nemzetközi kapcsolatok keretében külföldi (román) delegáció tett látogatást az adóigazgatóságon, az adózási kör szerkezetének tanulmányozása és egyéb szakmai tapasztalatszerzés céljából.
- Folytatódtak az aktuális kérdésekről tájékoztatást nyújtó „Főkönyvelői értekezletek”.
- Bevezetésre került a centralizált adó és járulék folyószámlarendszer (CAJF).

2000

2000

- A járulékinTEGRáció keretében prioritást kapott valamennyi szakmai területen az ezzel kapcsolatos feladatok végrehajtása, az adózók folyószámláin a nyitóegyenleg megképzése, a járulék adóként való kezelése.
- Létrejött az operatív ellenőrzési osztály a járulékhöz kapcsolódó vizsgálatok, valamint a magán-nyugdíjpénztári megkeresések ellenőrzéseinek lefolytatására.
- Az adózás rendjéről szóló törvény módosításával hatályba lépett az adatok adóhatósági engedéllyel történő elektronikus tárolása az adózóknál, amely lehetővé tette az elektronikus adathordozón rendelkezésre álló adatállomány teljes körű vizsgálatát.
- A szakmai munka minőségének emelésére megalakult és megkezdte munkáját a revizori klub és a jogászklub.
- A nemzetközi kapcsolatok építése keretében külföldi (ukrán, román és iráni) delegációkat fogadott az adóigazgatóság.
- Az elektronikus adóbevallás új alapokra került, az ügyfelek az internetről letölthették a teljes bevallási rendszert, megfelelő jelszó és azonosító használatával. Az adóigazgatóság elektronikus folyószámlaküldéssel ösztönözte adózóit az elektronikus bevallás használatára.
- Új feladat jelent meg az adóigazgatóságon, a lakáscélú támogatások ellenőrzése a hitelt folyósító pénzüzeteknél.
- Bevezetésre került az ESKORT ellenőrzést támogató rendszer.

2001

2001

- Az adóigazgatóság adóalanyi körébe kerültek a naptári évtől eltérő üzleti évet választó, havi bevallásra kötelezett adózók.
- Előrelépés következett be az ellenőrzést támogató rendszerek területén, a SESAM rendszer használatával.
- A KAIG létrehozásának 5. évfordulója alkalmából kiállítás nyílt a történeti dokumentumokból és a munkatársak képzőművészeti alkotásaiból.
- Az elektronikus bevallás (ELAB) szélesebb körű alkalmazásának lehetőségét előadásokon népszerűsítette az adóigazgatóság.
- Az iratkezelésben a papíralapú ügyintézés felváltotta a „Papírmentes iroda”, a Képfeldolgozási Kísérleti Projekt (KKP) tesztelésének elindulásával.
- A nemzetközi kapcsolatok keretében szlovák delegáció érkezett.
- Létrejött a KAIG internetes honlapja, közérdekű adatokkal és a szakterületek anyagaival.

2002

2002

- Az Elektronikus Kormányzati Program céljaival összhangban, Európában elsőként a magyar adóhivatal vezette be az elektronikus bevallások rendszerét, amely kezdetben csak a kiemelt nagy adózók körére volt alkalmazható.
- Február és szeptember között még az internetalapú UJELAB rendszer, október 1-jétől már az adóbevallások hitelesítésére a digitális aláírást alkalmazó ABDA rendszer működött.
- Júniustól valamennyi szervezeti egységben bevezetésre került a képfeldolgozáson alapuló iratkezelési rendszer.
- Az adóügyi blokk átszervezésével – a referenci rendszer keretében – megteremtődött a szakmai feltétele, illetve szervezeti kerete a teljes körű ügyfélszolgáltatásnak, amellyel a folyószámla-könyvelés is az ügyfélkapcsolati tevékenység része lett.
- A revizori munkaidő felhasználásának mérésére, elemzésére saját fejlesztésű program készült.
- A KAIG 1996–2002 közötti időszakáról komplex beszámoló került összeállításra.
- A havi várható kiemelt adóbevételek tervezésének megalapozásához elindult a céglátogatások rendszere – a legnagyobb adóbefizetést teljesítő adózói körben –, amely után a havonta rendszeresen érkező adózói előrejelzések már megfelelő alapot teremtettek a prognózis elkészítéséhez.

2003

2003

- Megkezdődött az informatikai terület átalakítása, az adóigazgatóságokról a számítástechnikai kapacitás és az informatikai irányítás központi szervezeti egységbe integrálódott.
- Ebben az időszakban nagyszámú igénybejelentés érkezett az állami garanciák bevéltására.
- Az uniós csatlakozás előtti időszakban felmérés készült az adózók EU-zónán belüli és azon kívüli kereskedelmi kapcsolatairól.

2004

2004

- Január 1-jétől az országossá fejlesztett eBEV rendszert a KAIG teljes adózói köre alkalmazta.
- Az eBEV-ről az adóigazgatóság széles körű felvilágosító és ismeretterjesztő előadásokat tartott az adózóknak, a bevallást fogadó megyei szervezeti egységek képviselőinek.
- Az eBEV rendszer keretei között lehetőség nyílt arra, hogy az ügyfelek online módon bármikor lekérdezhetik az aktuális folyószámlájukat, valamint elektronikusan teljesíthetik a kontroll adatszolgáltatásukat is.
- Az EU-csatlakozással a közösségi adószámok kiadása megindult.

2005

2005

- Az elektronikus bevallási rendszer működéséről, az elektronikus bevallás és adatszolgáltatás tapasztalatairól összefoglaló beszámoló készült.
- Bevezetésre került az adóhatósági adómegállapítás (ADAM) rendszere.
- Az APEH és a VPOP együttműködési megállapodást írt alá az importáfa beszedésére.
- Munkatársaink nemzetközi konferencián, szemináriumon, szakmai tanulmányutakon vettek részt (Szlovénia, Franciaország, Litvánia).
- Az Európai Unióhoz történő csatlakozással új feladatként jelentkezett a nemzetközi megkeresésre történő ellenőrzések lefolytatása.
- A munkatársak közérzetének alakulásáról dolgozói elégedettség-felmérés készült, valamint a pályakezdő munkatársak – a „Fiatalok napja” keretében – kötetlen beszélgetést folytattak az adóigazgatóság vezetőivel.

2006

2006

- A fővárosi adóigazgatóságok átszervezésének, egyben a KAIG megalakulásának 10. évfordulója alkalmából az érintett négy adóigazgatóság – Észak-, Kelet-, Dél-budapesti, KAIG – közös megemlékezést tartott, ünnepélyes keretek között.
- Ügyfél-elégedettségi felmérés készült a KAIG alapító adózóinak véleményei, javaslati megismerésére.
- A helyszíni vizsgálatok során lehetővé vált az APEH adatbázisainak elérése online adatátviteli kapcsolat segítségével.
- Megújult az adóigazgatóság intranetes (belső) honlapja.
- Az APEH és a francia Adó-Főigazgatóság (DGI) közötti együttműködési megállapodás aláírása, amelynek melléklete a KAIG és a francia Országos és Nemzetközi Ellenőrzések Igazgatóságának (DVNI) kétoldalú megállapodása.
- Az elektronikus adóbevallás és adatszolgáltatás rendszere megváltozott, az adózók áttértek a chipkártyás rendszerről az Ügyfélkapun keresztül történő bevallás-benyújtásra.

2007

2007

- Január 1-jétől a KAIG országos illetékességű adóztatási szervezetté vált, székhelye a Budapest, VII. Dob u. 75–81. szám alatti épület lett. Az adózók száma 625-re emelkedett, a kiemelt adózókkal foglalkozó engedélyezett létszám 196 főre, majd a feladatok folyamatos bővülésével év végére 205 főre emelkedett.
- A KAIG feladata bővült az országos illetékességet igénylő elsőfokú adóhatósági ügyekkel.
- Feladatbővülést jelentett a magán-nyugdíjpénztári befizetésekkel kapcsolatos adóztatási feladatok (bevallás, befizetés, ellenőrzés, végrehajtás) ellátása is.
- A KAIG ellenőrzési tevékenységének tapasztalatairól átfogó beszámoló készült.
- A revizori munkaidő elszámolására (RMI) új rendszer került bevezetésre.
- A bevallásjavítási munka támogatásához létrejött a „Bevallás Fórum” adatbázis, amely az adóigazgatósági jelzéseket és válaszokat tartalmazta.
- A KAIG bekapcsolódott az ügyfélkapus e-mailes levelezőrendszerbe.
- Macedón adóhatósági küldöttség érkezett az adóigazgatósághoz.
- Elkészült a KAIG internetes weblapja.
- A 2005–2006. évi teljesítmények alapján – a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarával közösen – TOP-kiadványt szerkesztett az adóigazgatóság.
- Rendszeressé vált a legnagyobb adóteljesítményű adózóktól a havi prognózishoz az előrejelzés szolgáltatása.

2008

2008

- Az áfatörvény módosítása magával hozta a fordított adózás alkalmazását, és a csoportos adóalanyiság bevezetését. A csoportképviselők és tagjaik számával jelentősen megnőtt az adóügyi feladat.
- Az állami garanciabeváltáshoz kapcsolódó kérelmek száma rendkívüli mértékben megnövekedett, ami szintén jelentős kapacitásokat kötött le.
- Bővült az elektronikus ügyintézés lehetősége az elektronikus adóigazolás, valamint a bankkártyás fizetés megvalósításával.
- Az adóügyi szervezet csatlakozott a TcT levelezőrendszerhez.
- Augusztus 28-án ünnepélyes keretek között megnyílt az adóigazgatóság épületében elhelyezett Magyar Adózástörténeti Gyűjtemény.
- A Nemzetközi Valutaalap adatokat kért a nagy adózók kezelésének magyarországi rendszeréről és annak működéséről.
- Az ügyiratkezelés korszerűsítése keretében megkezdődött a DOKU rendszer előkészítése, tesztelése.
- A 2007. évi adatokkal ismét elkészült a TOP-kiadvány a gazdálkodók és a pénzügyi, biztosítási tevékenységgel foglalkozó vállalkozások főbb gazdálkodási adatai alapján.

2009

2009

- A gazdasági válság hatására a fizetési kedvezmények és a méltányosság iránti kérelmek száma növekedett.
- Az adóbevallások feldolgozása területén ez évtől működik az új komplex UBEV rendszer.
- Az APA-kérelmek – a kapcsolt vállalkozások közötti jövőbeni ügyletek szokásos piaci árának adóhatósági megállapítása – első fokon történő elbírálása 2009. évtől a KAIG feladata, egy külön a transzferár-ellenőrzésekre szakosodott vezető elemzői csoporttal.
- Az ügyiratkezelés területén Oracle felületen használható az új DOKU iktatási rendszer és az új képfeldolgozás (KKP).
- „TOP 100 2009” címmel ismét elkészült a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarával közös kiadvány.

2010

2010

- Megkezdődött az APEH és a VP integrációjának előkészítése a háromszintű szervezet kialakításához.
- Átmeneti feladatot jelentett január 1-jétől a helyi iparüzési adóval (HIPA) kapcsolatos hatáskörnek az állami adóhatósághoz delegálása, azonban ez az év második felétől visszakerült az önkormányzatokhoz.
- Október 1-jével megalakult a főigazgatóság, két adóigazgatósággal, valamint az irányító, koordináló, szakmai felügyelő, ellenőrző és a működtetési szakterület magába foglaló szervezettel. A szervezeti változás következtében a kiemelt körrel foglalkozó munkatársak engedélyezett létszáma 241 főre bővült.
- Az előzetes ármegállapítási kérelmek (APA) növekvő számával összefüggésben 2010. október 1-jétől egy külön osztály végzi az első fokon történő elbírálást.
- Az állami garancia beváltásával kapcsolatos vizsgálatokra – a kérelmek számának megtöbbszöröződése következtében – új főosztály alakult.
- Az UBEV-fejlesztés eredményeként bevezetett új komplex rendszer ez évtől valamennyi bevallásra, pénzforgalmi tételre, kapcsolódó utalásra és átvezetésre, nyugta- és köztartozás kezelésére vonatkozik, és Oracle felületen működik.

ARCHÍVUM

2011

2011

- Január elsejétől az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal (APEH) és a Vám- és Pénzügyőrség (VP) jogutódjaként létrejött a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) és annak területi szerveként a Kiemelt Ügyek és Adózók Adó Főigazgatósága (KAFIG). A KAIG az előző év októberi állapotnak megfelelően a főigazgatóság adóigazgatóságaként látja el az elsőfokú adóhatósági feladatokat.
- A 150 legnagyobb költségvetési kapcsolattal rendelkező adózói körben ügyfél-elégedettségi felmérés készült, a felmérés pozitív eredménnyel zárult.
- Megújult a főigazgatóság intranetes és internetes honlapja, a korábbihoz képest szélesebb szakmai, szervezeti és közösségi információkkal.
- A Fiscalis tisztviselőcsere-program keretében libanoni adóhatósági delegáció járt a KAIG-on. A küldöttség az adóigazgatóság szervezeti felépítésén, működésén, az ellenőrzési szakterület stratégiáján túl tájékoztatást kapott az előzetes hatósági ármegállapítási (APA) eljárásról és a transzferár-ellenőrzés szervezeti követelményeiről.
- A KAIG két IOTA (Európai Adóigazgatások Szervezete) munkacsoport munkájában is tevékenyen részt vett 2011-ben. Az egyik a Transzferár Esettanulmányokkal foglalkozó munkacsoport, melynek a „Multinacionális vállalatok transzferármegállapítására vonatkozó esettanulmányok feldolgozása” elnevezésű területi csoportja áprilisban ülésezett. A másik, „A nemzetközi adócsalással foglalkozó esettanulmányokat feldolgozó” IOTA munkacsoport Vilniusban tanácskozott október közepén. A résztvevők a litván adóhatóság által a transzferárazást mint a legnagyobb adózást, illetve költségvetési kockázatot jelentő tényezőt vizsgálták esettanulmányok kapcsán.
- A július elején tartott „Az áfacsalások elleni küzdelem” elnevezésű nemzetközi rendezvényen a Nemzeti Adó- és Vámhivatal képviselő előadók tájékoztatást adtak az adóhivatal kockázatkezelési rendszeréről és az ellenőrzésre való kiválasztás módszeréről.
- A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezeten belül az Adóhatóságok Fórumának egyik munkacsoportja a Nagy Adózók Hálózatával foglalkozik. A szeptemberben Párizsban megtartott alakuló ülésen kidolgozásra került egy tanulmány, amely a nagy adóteljesítményű adózók jogkövető magatartásának elősegítésére irányuló tapasztalatokat összegzi.
- A Nemzetgazdasági Minisztérium és az OECD közötti keretmegállapodás alapján együttesen működtetett Budapesti Adóközpont szeptemberben tartotta az első rendezvényét, mely a transzferáras viták megoldása és a kettős adóztatás elkerülése témákat dolgozta fel. A szemináriumon a KAIG munkatársa az előzetes ármegállapítási eljárás és az adóhatóságok közötti megállapodások témákban tartott előadásokat.
- Az adóhatóságok képviselői között az Európai Bizottság támogatásával szervezett munkamegbeszélésen a KAFIG képviselője tájékoztatta a résztvevőket – többek között – a KAIG ügyfélreferenci rendszeréről és a minősített adózói adatbázisok koncepciójáról.
- A KAIG munkatársai szakmai tudásukat az év elején összeállított tematikának megfelelően folyamatos belső képzésekkel gyarapítják, a szakterületek tevékenységéhez kapcsolódó esettanulmányokon, kommunikációs, technikai és módszertani ismeretek bővítését célzó tréningeken keresztül.

ARCHÍVUM

*Összeállította: NAV KAFIG Tervezési és Elemzési Önellő Osztály
Grafikai tervezés és tördelés: Izápi Laura
Foró: Láng-Miticzky András
Készült a VIVA Média Holding gondozásában
Felelős kiadó: Moldován Tamás vezérigazgató
Nyomás: Keskeny Nyomda Kft.
Budapest, 2012*